

Благодійний Фонд
"Здоров'я жінки і планування сім'ї"

Програма
"Знання
перемагає рак!"

Паспорт здоров'я жінки

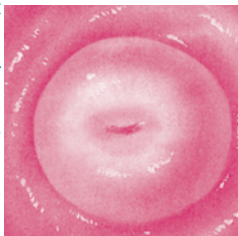

ШИЙКА МАТКИ

Що таке шийка матки?

Коли ми говоримо "шийка матки", то маємо на увазі ту частину матки, що знаходиться в піхві та добре доступна для звичайного гінекологічного обстеження в дзеркалах. В ній є зовнішній отвір шийчного (цервікального каналу), що веде до порожнини матки. Слиз, що заповнює його, виконує бар'єрну функцію.

Піхвова частина шийки матки має свої особливості. В нормі її поверхня покрита багатошаровим плоским епітелієм, а цервікальний (шийний) канал однорядним циліндричним епітелієм, залози якого виробляють слиз.

Починаючи з періоду статевого дозрівання до 24 років піхвова частина шийки матки в основному покрита не тільки захисним багатошаровим плоским епітелієм, але і ніжним циліндричним епітелієм, що зовні виглядає як яскраво червоною плямою (так звана "гормональна ерозія"). З 16-17 років починається природне заміщення циліндричного епітелію багатошаровим плоским епітелієм. В нормі "гормональні ерозії" поступово самостійно зникають. Вік з 15 до 24 років є критичним в відношенні впливу шкідливих факторів в зв'язку з вище указаними процесами формування нормальної шийки матки. (дивіться розділ фактори ризику)

Пам'ятайте! Кожна жінка в будь-якому віці повинна проходити огляд у гінеколога щорічно. Це необхідно, щоб вчасно виявити захворювання шийки матки та запобігти розвитку раку!

Рак шийки матки

- ☑ **Рак шийки матки (РШМ) це єдина локалізація раку, яка може бути виявлена та попереджена на стадії "передракового захворювання" завдяки програмі скринінгу (регулярним цитологічним дослідженням).**
- ☑ Передракові захворювання успішно лікуються майже в 100% випадків.
- ☑ РШМ займає друге місце по розповсюженості серед онкологічних захворювань жінок в світі.
- ☑ Захворюваність РШМ входить у п'ятірку ведучих онкологічних захворювань жінок в Україні і показник складає близько 19 жінок на 100000 жіночого населення.
- ☑ Основний пік захворюваності відмічається у віці 35-50 років.
- ☑ За останні 10 років РШМ значно "помолодшав". Підвищилась захворюваність жінок у віці 25-35 років.
- ☑ В Україні близько 20% жінок помирають протягом року після встановлення діагнозу раку шийки матки в силу занедбаності хвороби.

Однією з основних причин занедбаності раку шийки матки є байдуже ставлення до свого здоров'я та небажання щорічно проходити гінекологічне обстеження!

Фактори ризику раку шийки матки

Згідно сучасним дослідженням найбільш важливими факторами ризику раку шийки матки є:

- ☑ Ранній початок статевого життя (14-18 років)
- ☑ Рання (до 18 років) перша вагітність з можливим наступним абортom
- ☑ Часта зміна сексуальних партнерів
- ☑ Захворювання, що передаються статевим шляхом
- ☑ Згідно сучасним даним до 95% випадків раку шийки матки асоціюють з інфікованістю вірусом папіломи людини (ВПЛ). Деякі типи вірусу папіломи людини (ВПЛ-16, ВПЛ-18, ВПЛ-31, ВПЛ-33) спричиняють розвиток злоякісних пухлин шийки матки
- ☑ Паління. Відомо, що шкідливі речовини, що виділяються під час паління, діють як канцерогени, а також підвищують ризик розвитку папіломавірусної інфекції
- ☑ Жінки, які не проходили регулярне цитологічне дослідження знаходяться у групі підвищеного ризику, щодо розвитку раку шийки матки

Обов'язково проходите щорічне цитологічне дослідження!

Що таке цитологічне дослідження?

- ☑ Цитологічне дослідження - це тест (мазок з шийки матки), який повинен бути обов'язково взятий при щорічному гінекологічному обстеженні у лікаря гінеколога, або акушерки оглядового кабінету
- ☑ Під час огляду шийки матки в дзеркалах спеціальними інструментами (щіточки, дерев'яні шпателі) береться мазок, який для подальшого дослідження направляється в цитологічну лабораторію. Найкращим часом для проведення цитологічного дослідження є середина менструального циклу (1-2 тижні після менструації)
- ☑ За 2-3 дні до запланованого обстеження у гінеколога не рекомендуються статеві стосунки, застосування вагінальних тампонів, ліків та спринцювання
- ☑ Обов'язково поцікавтесь результатами цитологічного дослідження ("цитології"). Тільки після одержання результату лікар може дати рекомендації, щодо терміну майбутнього обстеження або необхідного лікування.

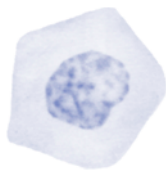
Любі жінки! Ця процедура безболісна та займає дуже мало часу! Активно цікавтесь результатами та задавайте питання, які Вас хвилюють!

Що означає результат цитології

- ❑ **Нормальний (тип I).** Це дуже добре. У Вас немає захворювань. Наступне обстеження необхідно пройти через рік.
- ❑ **Доброякісні зміни: запалення, ектопія, вікова атрофія (тип II).** В залежності від причин необхідно провести лікування з наступним цитологічним контролем.
- ❑ **Дисплазія (тип III).** Ви отримали аномальний результат аналізу мазка із шийки матки. Це означає, що в клітинах шийки матки були виявлені зміни. Ці зміни називаються "дисплазія". Ступінь дисплазії буває легка, середня та важка. Досить безпечно залишити ці зміни без проведення подальшого обстеження та негайного лікування. Зміни поглиблюються і можуть у майбутньому привести до раку. У цьому випадку необхідно пройти подальше обстеження, яке покаже, чи потрібне лікування. Процедура лікування є простою та ефективною практично у всіх 100% випадків. Методом подальшого обстеження є кольпоскопія.

Вигляд клітин
в нормі

Вигляд клітин
при дисплазії

Аномальний результат потребує подальшого обстеження та лікування!

Що означає кольпоскопія

Кольпоскопія - це нескладне обстеження, яке дозволяє лікарю встановити тип та місце аномальних змін у шийці матки. Вона також надає можливість лікарю вирішити, чи потребуєте Ви лікування. Інструмент, що застосовується, називається кольпоскоп і, практично, має вигляд великого збільшеного скла, яке дозволяє лікарю детальніше обстежити зміни у шийці матки. Цей прилад не вводиться у середину і дослідження є безболісним.

Кольпоскопія може безпечно проводитись під час вагітності та не впливатиме на народження Вашої дитини. Проте, лікування звичайно відкладається і проводиться тільки після пологів.

Під час кольпоскопічного дослідження лікар обробляє шийку матки розчином оцту або люголю для того, щоб визначити та виділити усі ділянки, у яких присутні аномальні клітини. У разі визначення будь яких аномальних областей з поверхні шийки матки береться маленький вірець тканини - біопсія. Розмір вірця для біопсії дорівнює голівці шпильки. Ви можете відчутися слабке поколювання, але процедура не повинна викликати болю.

Після закінчення обстеження, лікар зможе сказати Вам, у чому полягає проблема і яке лікування Вам потрібне. Якщо Вам зробили біопсію, остаточний діагноз та план лікування буде відомий через 1-2 тижні.

Попередження раку шийки матки в Ваших руках!

Що означає подальше лікування

Існує декілька у рівній мірі ефективних методів лікування дисплазій. Усі методи мають за мету знищити всі клітини, що уражені дисплазією з наданням мінімальної шкоди здоровій тканині.

Вибір методу лікування залежить від особливостей Вашого окремого випадку, від думки лікаря, який робив кольпоскопію та від того, які методи застосовуються у даній клініці. Більшість відхилень можливо лікувати, залишаючись амбулаторною пацієнткою, отже Вам не потрібно перебувати у лікарні.

Найпоширенішими методами є: кріодеструкція, лазерна коагуляція, діатермоконізація та проста конізація. Подальше спостереження та цитологічний контроль призначає лікар після закінчення лікування.

Лікування успішне майже у 100% випадків та рецидиви (повернення захворювання) малоймовірні!

Європейський кодекс проти раку

- ☑ Не паліть. Якщо ви маєте цю шкідливу звичку, намагайтесь позбутись її, якомога швидше. Уникайте оточення людей, що палять
- ☑ Не зловживайте алкогольними напоями
- ☑ Уникайте тривалого впливу сонячного проміння. Захищайте відкриті ділянки шкіри за допомогою лосьйонів та кремів, що мають сонцезахисний ефект.
- ☑ Слідкуйте за інструкціями по безпеці праці. Ваше робоче місце повинне бути захищене від факторів, що шкідливо впливають на Ваше здоров'я та стимулюють розвиток раку
- ☑ Дотримуйтесь рекомендацій з раціонального харчування
- ☑ Уникайте надмірної ваги, обмежуйте вживання жирної їжі
- ☑ Негайно звертайтеся до лікаря у випадках: якщо Ви знайшли ущільнення в молочних залозах, зміни в родимках, кровотечі не пов'язані з менструацією або під час менопаузи, постійний кашель та сиплість, зміни випорожнення, безпричинну втрату ваги
- ☑ Щорічно проходите обстеження у гінеколога з обов'язковим цитологічним дослідженням (мазок з шийки матки)
- ☑ Щомісячно проводьте самообстеження молочних залоз, щорічно обстеження молочних залоз у фахівця та мамографію один раз на 2 роки після 40 років.

Запитати у лікаря:

Календар цитологічних досліджень

" _ " _____ 200_р.

" _ " _____ 200_р.

" _ " _____ 200_р.

" _ " _____ 200_р.

" _ " _____ 200_р.

" _ " _____ 200_р.

Для безкоштовного розповсюдження

The European
Breast Cancer Coalition

Офіційний представник
EURкРА КкNNA на Україні
Благодійний Фонд
"Здоров'я жінки і планування сім'ї"

Адреса для листування:

e-mail: bonn@wnfp.kiev.ua

За додатковою інформацією звертайтеся до нашої веб-сторінки:
<http://www.whfp.kiev.ua>

Видання здійснено за підтримки
міжнародного Фонду **"Відродження"**
(Київ, Україна).

Використання матеріалів та тиражування без угоди авторів заборонено.